

منجنیک ترمزی

ابوالحسن علی فرزند محمد « منجنیک ترمزی » (وفات 370 یا 380 هـ.ق.)
(1) تاجیک تبار آریان ، از شعرای نیمه دوم قرن چهارم است.
وی بعد از « دقیقی » در دربار چغانیان بسر میبرده و اشعار او در تذکره ها و
کتاب لغت خصوصاً در : « لباب الالباب » ، « هفت اقلیم » ، « لغت فرس اسدی
» ، « ترجمان البلاغه » ، « المعجم شمس قیس » ، « مجمع الفصحا » ، «
حدائق السحر » پراکنده است.

منجنیک شاعر نکته دان و سخن پرداز دارای استعداد طبیعی قدرت بیان بوده
و در مدح و قصائد بزرگ مدحی ، هجو و هزل سرآمد شاعران عهد خود بشمار
می رفت.

دیوان او در قرن پنجم هـ.ق. ، در خراسان زمین مورد استفاده اهل شعر و ادب
بوده است. چنانکه ناصر خسرو داستان « استفاده قطران » را از آن دیوان در
« سفر نامه » خود آورده است. از نمونه اشعار اوست :

ای بدریای عقل کرده شناء
وز بد و نیک روزگار آگاه
چون کنی طبع پاک خویش پلید
چه کنی روی سرخ خویش سیاه
نان فرو زن بآب دیده خویش
وز در هیچ سفله شیر مخواه (2)
****

ای خوبتر زیبکـر دیبای ارمنی
ای پاکتر زقطره باران بهمنی
آنجا که موی تو همه بر زن بزیر مشک
و آنجا که روی تو همه کشور بروشنی
اندر فرات غرقم تا دیده با منست
واندر بهار حُسنم تا تو بر منی
ار انگبین لبی سخن تلخ مر چراست ؟
ور یاسمین بری تو بدل چونکه آهنی ؟
منگر بماه ، نورش تیره شود زرشک
مگذر بباغ ، سرو سهی پاک بشکنی
خرم بهار خواند عاشق ترا که تو
لاله رخ و بنفشه خط و یاسمین تنی
مارا جگر بتیر فراق تو خسته گشت
ای صبر بر فراق بتان نیک جوشنی (3)

ابن ندیم

محمد بن اسحاق الندیم وراق، معروف به « ابن ندیم » در (378 هـ . ق. وفات نموده) ، شاعر معروف سرزمین نیاکان ، مؤلف کتاب معروف « الفهرست » است.

الفهرست، کتابی است به زبان عربی و مجموعه ای است از اطلاعات گرانبها راجع به لغات ملل مختلف و خطوط آنها و کتب شرایع و ملل و نحل و بحث در باره علوم و ادبیات اسلامی . این کتاب بارها به چاپ رسیده و به فارسی نیز ترجمه شده است. (4)

ابوعلی احمد بلخی

محمد فرزند احمد بلخی تاجیک تبار یکی از شاعران نامدار خراسان . وی پیش از دهه آخر قرن چهارم میزیست. او مؤلف شاهنامه ای بود. این شاهنامه و کتابی متقن و معتبر و مستند باسناد مهم زمان بود . و مؤلف سیر الملوکها و تواریخ در تألیف کتاب خود استفاده کرده بود. (5)

منابع و مأخذ

- 1 - فرهنگ معین ، ص 2026 .
- 2 - تاریخ ادبیات در ایران ، ذبیح الله صفا ، ص 424 - 425 .
- 3- ترجمان البلاغه ، ص 38 ، 50 ، 80 .
- 4 - فرهنگ فارسی ، مؤلف : دکتر معین . ص 81 - 82 .
- 5- فرهنگ معین ، ص 94 و 882 .